

linger. Kravet ifølge artiklen er bl.a. et indkomstløft til de svageste, herunder at »skattesatserne skal reguleres så personer, der går fra dagpenge til beskæftigelse kan mærke det på lønnen«.

Forskellen i disponibel indkomst ved arbejde og ledighed – forskelsbeløbet – er kortlagt i Finansredegørelse 2001, maj 2001, og i en undersøgelse fra Rockwool Fondens Forskningsenhed: Arbejde, incitamenter og ledighed, 1998.

Den følgende belysning af spørgsmålet støtter sig til den fremlagte analyse og vurderinger i FR 2001, kapitel 4. Indkomster ved arbejde og ledighed.

Af FR 2001 fremgår bl.a., at gruppen med små forskelsbeløb – det vil sige en forskel i disponibel indkomst på under 500 kr. om måneden ved arbejde i forhold til ledighed – er faldet fra ca. 11 pct. i 1994 til ca. 8 pct. af de beskæftigede i 1997. Gruppen omfatter ca. 190.000 personer i 1997.

Ca. 4 pct. af de beskæftigede (100.000 personer) havde i 1997 et forskelsbeløb på 500-1.000 kr. om måneden ved at gå fra dagpenge til fuld beskæftigelse.

Det er formentlig disse grupper – og primært gruppen med fremgang under 500 kr. om måneden – der tænkes på i spørgsmålet, og som skal kunne mærke det på den disponible indkomst, at det kan betale sig at arbejde.

Unge, kvinder og personer med kort uddannelse er dominerende i gruppen med små forskelsbeløb. Herudover indeholder gruppen forholdsmæssigt mange, som enten er ledige en del af året, som midlertidigt har lav arbejdsindkomst, eller som har specielle fradragforhold – eksempelvis dagplejere og andre med store lønmodtagerudgifter. Til disse fradrag svarer en omkostning, der alene reducerer den disponible indkomst i beskæftigelse, idet fradraget falder bort ved ledighed.

Udskiftningen er forholdsvis stor blandt de beskæftigede med små forskelsbeløb. Således havde lidt over halvdelen af de ca. 250.000 beskæftigede, der i 1994 havde små forskelsbeløb, i 1997 et større eller væsentligt større forskelsbeløb.

Forskelsbeløbet er sammensat af en række delelementer: Indkomst, skat, pensionsopsparing, transport og andre omkostninger relateret til arbejdet, boligstøtte, daginstitutionsbetaling samt evt. ægtefælles indkomsterstøttende overførsler.

Der er således en række andre faktorer end skatten, der påvirker den disponible indkomst ved at gå fra ledighed til arbejde, jfr. tabel 1.

Tabel 1. Gennemsnitlig månedlig ændring i indkomst og skat m.v. ved beskæftigelse frem for ledighed. Alle beskæftigede.

	1994	1997	Ændring
	----- Kr. pr. måned -----		
Indkomst	8.750	8.650	-100
Skat	-4.670	-4.220	450
Pensionsopsparing	810	790	-20
Transport	-230	-220	10
Andre omkostninger	-50	-50	0
Andet	-70	-70	0
I alt forskelsbeløb	4.540	4.880	340

Kilde: FR 2001, tabel 4.2.

Forskelsbeløbet var i gennemsnit 340 kr. større pr. måned i 1997 end i 1994.

Hovedforklaringen på faldet i andelen af beskæftigede med lønindkomst tæt på dagpenge-niveaue er ifølge FR 2001 ændringer i beskæftigelsesens sammensætning – især et fald i andelen af ufaglærte og i antallet af delvist ledige med lav løn.

Men også regelændringer, herunder lavere marginalskat for indkomster tæt ved niveaue for dagpenge og kontanthjælp, har trukket i samme retning. Af den konstaterede stigning på 340 kr. i det gennemsnitlige forskelsbeløb kan således ca. 120 kr. henføres til virkningen af ændrede lovregler, mens resten skyldes andre faktorer.